

האם אמצעי מדיה חדשים מקדמים דמוקרטיה או פוגעים בה?

יחידת 'ניו-מדיה': לימוד המושגים אוטופיה, דיסטופיה ובחינת

הפריצה לגבעת הקפיטול

אתי פרנקו

מצורפים מערך שיעור + מצגת לתלמיד

1.משך השיעור : שעה וחצי

2.מטרות דידקטיות : א.הקניית מידע בנושא אוטופיה דיסטופיה (עמ' 190-193 בספר)
ב.פיתוח חשיבה בקורתית בסוגיית השלכות השימוש במדיה

החדשה

3.הצגת הנושא ומהלך השיעור: ביחידה הקודמת עסקנו בנושא תקשורת ודמוקרטיה, והתעכבנו על תפקידה המרכזי של התקשורת בשמירת הדמוקרטיה.

בשיעור זה, לאחר שהגדרנו מהי ה'ניו-מדיה' ומהם איפיוניה, נדון בהיבטים אוטופיים ודיסטופיים של ה'ניו-מדיה', תוך בחינת המקרה של המהומות בגבעת הקפיטול. נתחיל בשאלת סקר ב'מנטימטר': "המדיה החדשה מקדמת את הדמוקרטיה". התלמידים ידרשו לסמן אם הם מסכימים או לא מסכימים עם טענה זו, על סמך ידע קודם, לימודי היחידה 'תקשורת ודמוקרטיה' והשערות אישיות. נציג את התפלגות התשובות של כן/לא ונשמע דעות תלמידים שינמקו בחירתם.

בשלב זה תיערך הקניית מושגים והמורה יציג בכיתה את ההיבטים האוטופיים והדיסטופיים של ה'ניו-מדיה' תוך דגש על היבטיה האוטופיים כתורמת לדמוקרטיה, כפי שכתוב בספר הלימוד.

לאחר מכן נצפה בכתבת חדשות שמסכמת את המהומות בגבעת הקפיטול, במטרה ליישר קו לגבי מידע בנושא, ולהתחבר לאווירה ולתחושות הנלוות אליו. לאחר הצפייה התלמידים יבצעו מטלה בה ידרשו לחזור על החומר הנלמד התאורטי ולקשור אותו לכתבה.

בהמשך לכך, נקיים דיון מסכם בשאלה המרכזית של השיעור - "האם אמצעי המדיה החדשים לדמוקרטיה או פוגעים בה?" נשתמש במושגים הנוגעים לאיפיוני המדיה החדשה כמו גם מושגים מן היחידה הקודמת בהם חופש הביטוי, ערכי הדמוקרטיה, פייק ניוז.

4.הקשר תיאורטי : "אוטופיות ודיסטופיות: היבטים חברתיים חיוביים ושליילים של התרבות הדיגיטלית", מתוך ספר הלימוד עמ' 190-193.

התייחסות לנושאים מהיחידה 'תקשורת ודמוקרטיה': ערכי הדמוקרטיה, תפקידי התקשורת במדינה דמוקרטית, חופש הביטוי, חדשות מזויפות.

5. מטלה לסיכום השיעור : מטלה הכוללת את שאלת העמ"ר המרכזית בו מופיעה בסוף המצגת.

מקורות :

ליון, ד. חסיד-לוי, מ. (2020). מתקשרים – ספר לימוד בתקשורת לחטיבה העליונה. הוצאת כנרת

עמ' 190-193

כתבה של ערד ניר, מהדורת החדשות ערוץ 12 7.1.2021 (מדקה 7 (כולל הקדמת יונית

(לוי) עד דקה 14:30)